

(ร่าง)

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
ที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร (ระยะที่ 2)

หัวข้อ

“ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน”

โดย

นายประธาน จุฬาโรจน์มนตรี

นายปรีชย์ มะกรวัฒนะ

สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด

คำนำ

องค์การอาชญากรรมข้ามชาติเป็นผลมาจากการเติบโตของกลุ่มอาชญากรที่มีวิวัฒนาการในการประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์ จากเดิมที่การประกอบอาชญากรรมมักกระทำในรูปแบบของปัจเจกชนหรือตามลำพังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลพัฒนาไปเป็นการรวมกันเป็นองค์กรที่มีการจัดโครงสร้าง แบ่งหน้าที่บริหารจัดการ มีลำดับการบังคับบัญชาและขยายขอบเขตไปในหลายประเทศจนมีลักษณะข้ามพรมแดน เช่น การค้ายาเสพติด การค้าแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบไม่เพียงแต่ในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ แต่เป็นปัญหาในระดับนานาชาติ การที่อาชญากรรมข้ามชาติเกี่ยวข้องกับหลายประเทศทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายให้ทันต่อสภาพปัญหา แต่เนื่องจากแต่ละประเทศต่างมีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง ดังนั้นอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายจึงจำกัดอยู่เฉพาะภายในเขตอำนาจของตนเท่านั้น จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของแต่ละประเทศประสบปัญหาในเรื่องอำนาจการบังคับใช้กฎหมายหมดลงเมื่อพัวพันพรมแดนของประเทศตน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านกฎหมายจึงมีความจำเป็นและเป็นวิธีที่ช่วยให้การแก้ไขปัญหาขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติประสบผลสำเร็จ

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติได้กำหนดบทบาทของประเทศภาคีสมาชิกในเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันไว้ในข้อ 18 และการให้ความร่วมมือในการดำเนินการริบทรัพย์สินในข้อ 13 ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้บรรลุเป้าหมายของอนุสัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานวิจัยนี้คงเป็นประโยชน์แก่การพัฒนากฎหมายของประเทศไทยให้ทันต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจากองค์การอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมข้ามชาติตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติต่อไป

นายประธาน จุฬาโรจน์มนตรี

นักวิจัย

นายปวิชัย มะกรวัฒนะ

นางสาวสิริรักษ์ จรูญโรจน์ ณ อัยรยา

ผู้ช่วยนักวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัย เรื่อง “การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ซึ่งคณะผู้วิจัยต้องขอขอบคุณคุณคุณวันชัย รุจนวงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา (หัวหน้าโครงการ) คุณชาญเชาว์ ไชยานุกิจ คุณศิระ บุญภินนท์ คุณปิยธิดา เจิมहरรรษา และคุณอุทัยวรรณ แจ่มสุธี (ผู้บริหารโครงการ) และคุณมรินดา หมู่วรรณ เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ รวมถึงเจ้าหน้าที่สถาบันกฎหมายอาญาทุกท่าน

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบคุณคุณคุณเข้มชัย ชุตินวงศ์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ และคุณรัศมี วิศทเวทย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำงานวิจัยนี้ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้มุมมองและแง่คิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในงานวิจัย

นายประธาน จุฬาโรจน์มนตรี
นักวิจัย

นายปรีวิชย์ มะกรวัฒนะ
นางสาวสิริรักษ์ จรูญโรจน์ ณ อยุธยา
ผู้ช่วยนักวิจัย